מ ד י נ ת י ש ר א ל
משרד המשפטים
המשנה לפרקליט המדינה
(עניינים אזרחיים)

תאריך פרסום ההנחיה במרשתת:

ב' בטבת התשפ"ב

6 בדצמבר 2021

<u>הנדון: הנחיה בעניין פסיקת הוצאות לטובת המדינה</u>
<u>בהליכים אזרחיים ומנהליים[1] שהמדינה צד להם</u>

<u>כללי</u>

1. מטרת הנחיה זו היא סיוע בגיבוש עמדה ביחס לפסיקת הוצאות וויתור עליהן כל עוד מתנהל הליך משפטי (להבדיל מוויתור על הוצאות אחר פסק דין).

2. "הוצאות משפט" מורכבות משני רכיבים: שכר טרחת עורך דין והוצאות משפט במובן הצר.[2] בחלק מהסוגיות ההתייחסות לכל רכיב שונה, ובחלק מהסוגיות ההתייחסות לשני הרכיבים אחת. בהנחיה זו יעשה שימוש בביטוי "הוצאות משפט" כמתייחס לשני הרכיבים, אלא אם נאמר אחרת.

3. **ככלל המדינה תעמוד על פסיקת הוצאות לטובתה** בהליכים אזרחיים ומנהליים הן כשהיא יוזמת ההליך הן כשצד אחר יזם אותו.

4. על מנת לייעל את הדיון ישמש התעריף המינימלי של לשכת עורכי הדין[3] כבסיס לדרישת שכר הטרחה. עם זאת, ניתן לסטות ממנו בהתאם לשיקולים שיפורטו בהמשך. כך למשל, בתיקים מתאימים, ניתן לעתור לחיוב בהוצאות בשיעור שהוא מכפלה של שכר הטרחה המינימלי.

5. מטעמי נוחות וקיצור נתייחס אל הצד שכנגד בביטוי "אזרח" הגם שהוא עשוי להיות רשות מקומית, תאגיד סטטוטורי, תאגיד וכדומה.

6. **<u>תביעות קטנות -</u>** בתביעות קטנות אין לדרוש שכר טרחת עורך דין אלא הוצאות משפט במובן הצר בלבד.

<u>הבסיס הנורמטיבי</u>

7. בתקנות סדר הדין האזרחי החדשות,[4] שנכנסו לתוקף ב- 1.1.2021, הגישה בנושא ההוצאות מחמירה מאשר במצב המשפטי שקדם להן.

---

[1] באשר להליכים מנהליים ניתן להיעזר בהנחיה לבקשת הוצאות בהליכים בבג"ץ.
[2] תקנה 511(א) בתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984.
[3] כללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי המומלץ), התש"ס-2000. מצ"ב כנספח א.
[4] תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018.

8. בתקנות הישנות, תקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 - ההסדר הופיע בתקנות 511 - 512 לתקנות והוא אומץ בתקנות סדרי הדין הספציפיות של הערכאות האזרחיות והמנהליות השונות – בג"ץ,[5] בית המשפט לענייני משפחה,[6] ובתקנות המסדירות עבודתן של ועדות ערר לפי חוקי התגמולים.[7] הסדר דומה להסדר הכללי קיים גם בתקנות המסדירות עבודתם של בתי המשפט לעניינים מנהליים[8] ובתקנות המסדירות עבודתם של בתי הדין לעבודה.[9]

9. ההסדרים שבתקנות הישנות העניקו שיקול דעת רחב לבית המשפט הן באשר לעצם פסיקת ההוצאות, הן באשר לשיעורן. ההגבלה היחידה על שיקול דעתו של בית המשפט הייתה גם בהן, שככלל, שכר הטרחה לא יפחת מהתעריף המינימלי שבכללי לשכת עורכי הדין,[10] זולת אם הורה בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, על תשלום סכום קטן מהסכום האמור.[11]

10. הפסיקה שהתגבשה עד כה בתקופת חלותן של התקנות הישנות קבעה שפסיקת הוצאות ריאליות אינה הכלל, אם כי היא נקודת המוצא, ולבית המשפט שיקול דעת רחב להפחית מהן. הדין המצוי, שינחה גם לאחר כניסת התקנות החדשות, מסוכם בפסק הדין בעניין **מחצבות כנרת**:

> "בדין הישראלי נוהגת אפוא דרך.. שעל פיה מוקנה ליושב בדין שיקול דעת לבחון אימתי ההוצאות הריאליות המתבקשות אינן סבירות, הכרחיות או מידתיות להליך, ובהתאם להפחיתן. מהם העקרונות המנחים שיקול דעת זה?
>
> ניתן למצוא קווים מנחים ושיקולים שניתן לשקול, בין יתר השיקולים, במסגרת הבחינה האובייקטיבית של סבירות הוצאות המשפט הריאליות של בעל הדין שזכה, ואלו הם:
>
> ראשית, התעריף המינימלי אינו משמש בדרך כלל אמת מידה לקביעת הוצאות משפט. הוא רף תחתון. עם זאת ברור כי שעה שההוצאות שהוצאו בפועל הן בגדרי הסכומים הקבועים בתעריף המינימום, הרי שבדרך כלל לא יהא קושי לקבוע כי הוצאות אלו – סבירות הן.
>
> שנית, התנהגות הצדדים להליך, ובכלל זה דרך ניהול ההליך (ראו תקנה 512(ב) לתקנות; זוסמן בספרו הנ"ל [24], בעמ' 541; זילברטל, במאמרו הנ"ל [28], בעמ' 392). "הדרך שבה פועל בעל דין הינה מרכיב חשוב בקביעת שכר הטרחה וההוצאות" (ע"א 9535/04 הנ"ל [12], בעמ' 395). כעיקרון, אין בעל הדין שהפסיד חייב אפוא לשאת בהוצאות-יתר שהוציא בעל הדין שכנגד, שמקורן ברשלנות בניהול ההליך או בזהירות-יתר שאינה נדרשת לשם השגת הצדק או הגנה על זכויותיו (השוו Kelbrick "South Africa" supra [46], at p. 98).
>
> שלישית, הסעד המבוקש או היקף הסכום השנוי במחלוקת (ראו תקנה 512(ב) לתקנות; זוסמן בספרו הנ"ל [24], בעמ' 541); צריך שיתקיים יחס פרופורציונלי בין הסעד שנתבקש – והסעד שנתקבל – ובין שכר הטרחה וההוצאות (ראו ע"א 77/85 הנ"ל [19]; ע"א 9535/04 הנ"ל [12]; ראו עוד Hurst supra [44], at p. 52).
>
> רביעית, ניתן לשקול את מורכבות התיק ואת הזמן שהושקע בהכנתו (ראו ע"א 762/76 כץ נ' חברת מנחם אמיר בע"מ [22], בעמ' 502). בצדק צוין אפוא כי שכר הטרחה הוא בגין

---

[5] תקנה 20(ב) לתקנות סדר הדין בבית המשפט הגבוה לצדק, התשמ"ד-1984.
[6] תקנה 258ב(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984.
[7] תקנה 4 לתקנות הנכים ומשפחות חיילים שנספו במערכה (סדרי הדין בערעור), התשמ"ז-1987.
[8] תקנה 41 לתקנות בתי משפט לעניינים מנהליים (סדרי דין), התשס"א-2000.
[9] תקנות 113-116 לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), התשנ"ב-1991.
[10] כללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי), התשל"ז-1977, שהוחלפו בכללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי המומלץ), התש"ס-2000, המובאים בנספח א'. הסכומים מתעדכנים מדי רבעון בהתאם למנגנון ההצמדה המופיע בכללים.
[11] תקנה 512(א) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984.

> הטרחה שנטרחה ואינו בגדר פיצוי (ראו ע"א 309/59 הנ"ל [17], בעמ' 1140). ממילא יכולה להיות חשיבות לשאלה אם הטיפול בתיק דורש מיומנות ומומחיות מיוחדות. לבסוף, חשיבות העניין לבעלי הדין. ככל שחשיבותו האובייקטיבית של העניין לבעל הדין היא עליונה יותר ואף קריטית, כך טבעי הוא כי יבקש להשקיע יותר משאבים בהתדיינות, והשקעה זו תהא סבירה יותר. הבחינה היא אפוא בחינת "האינטרס הרטרוספקטיבי" של הצדדים להליך (ראו Habscheid supra [34], at p. 296).
>
> במסגרת חשיבות העניין ניתן לבחון גם היבטים נוספים הקשורים בחשיבות הסוגיה שהובאה לדיון והאינטרס הציבורי בה (השוו ע"א 9535/04 הנ"ל [12]). אכן, אין מדובר ברשימה סגורה של שיקולים. יש לבחון כל מקרה על פי נסיבותיו."[12]

11. בהקשר זה של הוצאות משפט – דין המדינה כדין כל בעל דין. נוסף על ההוראה הכללית לפיה:

> "לעניין הליך דין המדינה כדין כל אדם",[13] קיימת הוראה ספציפית לעניין הוצאות המשפט:
>
> "לענין הוצאות משפט, דין המדינה כדין כל בעל דין, ודין המדינה כשהיא מיוצגת על ידי היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו כדין בעל דין המיוצג על ידי עורך דין".[14]

הסיפה נועדה להרחיב ולא לצמצם. דהיינו, פשיטה, שבהיותה מיוצגת על ידי עורך דין פרטי זכאית המדינה להוצאות, אבל החוק מבהיר שהדבר נכון גם כשהייצוג הוא ע"י עובדי מדינה.

12. בתקנות החדשות הוחמרה הגישה בנושא ההוצאות. לגבי עצם החיוב בהוצאות נקבע שככלל ייפסקו הוצאות "**סבירות והוגנות**", שמטרתן לשפות את בעל הדין שכנגד על הוצאותיו בהליך וחריגה מכך היא רק מטעמים מיוחדים.[15] השיקולים המובאים שם מאמצים למעשה את שנפסק **בעניין מחצבות כנרת** המצוטט לעיל.

13. נושא ההוצאות עולה לא מעט בתקנות אלו, ובין היתר בתקנות 152 – 153, שקובעות, כי בתום הדיון יפסוק בית המשפט: "**הוצאות סבירות והוגנות, זולת אם מצא שקיימים טעמים מיוחדים שלא לחייב בהוצאות כאמור**". באשר לשיעור ההוצאות קובעות התקנות החדשות, כי הסכום שייפסק לא יפחת מן התעריף שנקבע לעניין שכר טרחת עורך דין בכללי לשכת עורכי הדין ובקביעת שיעור ההוצאות יתחשב בית המשפט, בין השאר: "**בשווי הסעד שנפסק וביחס שבינו לבין הסכום שנתבע, בדרך שבה ניהלו בעלי הדין את הדיון, במורכבות ההליך, בהשקעת המשאבים בהכנתו ובניהולו ובסכום ההוצאות שהתבקש**".

14. דוגמה נוספת היא התקנה הקובעת שככלל על בית המשפט לפסוק בתום הדיון בכל בקשת ביניים את הוצאות הבקשה בלי קשר לתוצאות ההליך העיקרי.[16]

שיקולים לוותר על הוצאות או להסתפק בהוצאות מופחתות

15. ניתן להצביע על השיקולים הרלבנטיים הבאים כעשויים להצדיק נכונות לוותר כליל על הוצאות או להסתפק בהוצאות בשיעור מופחת:

---

[12] ע"א 2617/00 **מחצבות כנרת (שותפות מוגבלת) נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, נצרת עלית**, ס(1) 600 (2005).
[13] סעיף 2 לחוק לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל דין), התשי"ח-1958.
[14] שם, סעיף 9.
[15] תקנה 151(א) ותקנה 152 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018.
[16] שם, תקנה 53.

- היות ההליך אזרחי או מנהלי ונושא ההליך;
- כאשר הגשת ההליך הייתה מוצדקת, גם אם ההליך הסתיים לטובת המדינה, במיוחד על רקע פגמים בהתנהלות גורמי המדינה טרם הגשת ההליך;
- זהות הצד שכנגד – אדם פרטי, רשות ציבורית, עמותות המקדמות אינטרסים חברתיים;
- סיום הליך בפשרה לרבות מחיקה/דחיה בהסכמה;
- התנהגות הגונה וקולגיאלית של האזרח ובאי כוחו במסגרת ההליך;
- פגמים בהתנהלות המדינה במסגרת ההליך המשפטי;
- תביעה יזומה לעומת תיק הגנה;
- מצב כלכלי גרוע של האזרח.

נרחיב מעט ונדגים לגבי השיקולים שלעיל:

<u>הליך אזרחי או מנהלי ונושא ההליך</u>

א. התחשבות בהיות ההליך מנהלי להבדיל מאזרחי, ובמיוחד כשמדובר בזכויות יסוד או בנושא בעל חשיבות ציבורית.

ב. התחשבות בהליכים בעלי רגישות רבה לאזרח – דיור ציבורי, השמה במסגרות חינוך, רישוי נהיגה ועוד.

בכפוף לאמור לעיל מוסכם שנכון לעמוד על הוצאות בשני סוגי ההליכים.

<u>כאשר הגשת ההליך הייתה מוצדקת, גם אם ההליך הסתיים לטובת המדינה</u>

א. התחשבות בהתנהלות לקויה של המדינה, שבעטיה נדרש האזרח לפנות לערכאות:

- אי מתן מענה תוך זמן סביר לפניית האזרח למשרד הממשלתי או לפרקליטות;
- ההליך הסתיים לרעת האזרח בשל מידע שלא היה ברשותו ולא יכול היה להשיגו בשקידה ראויה טרם פתיחת ההליך;
- דחיית הפנייה המוקדמת על יסוד הנמקה שלא ניתן להגן עליה בבית משפט, כאשר דינה אכן להידחות אבל מכוח הנמקה שונה;

ב. כאשר לתביעה או לעתירה הייתה תרומה ציבורית חשובה, למשל מקום בו הצביעה על קיומו של פגם בהתנהלות הרשות, אשר תוקן בעקבות הדיון המשפטי, או הביאה לשינוי במדיניות הרשות, גם אם לא היה בהכרח פגם במדיניות הקודמת.

ג. לעניין שיקול זה נודעת חשיבות לשלב בו האזרח חוזר בו מההליך – ככל שזה סמוך לתחילת ההליך ולהבאת התמונה הנכונה בפניו, כך תגבר הנטייה לוותר על הוצאות. ככל שיתעקש להמשיך בניהול ההליך – תפחת הנטייה להתחשבות.

<u>זהות הצד שכנגד – אדם פרטי, תאגיד עסקי, רשות ציבורית, עמותה המקדמת מטרות חברתיות?</u>

א. נכון לגלות רגישות כאשר מדובר בצד שכנגד שהוא:

- רשות ציבורית, שכן בפועל ההוצאות יושתו על הציבור.
- עמותה המקדמת מטרות חברתיות חשובות.

לעניין זה ניתן להיעזר ברשימת הגופים הנזכרת בהקשר לזהירות במשלוח תביעה שכנגד והודעה לצד שלישי.[17]

ב. נכון לגלות התחשבות רבה יותר בבעל דין שהוא אדם פרטי מאשר בתאגיד מסחרי.

<u>סיום ההליך במסגרת פשרה (לרבות דחייה או מחיקה בהסכמה)</u>

א. החיסכון בזמן עבודה ובמשאבים שמביא סיום ההליך עשוי להצדיק ויתור על הוצאות.

לעניין זה השלב בו מדובר הוא שיקול רלבנטי, בדגש על העבודה שצפויה עדיין ככל שהתיק ימשיך להתנהל.

ב. נכון להתייחס גם למקרה בו הצדדים האחרים לתיק מגיעים להסדר, ומה שמעכב אותו הוא הוצאות המדינה.

<u>התנהגות הגונה וקולגיאלית של האזרח ובאי כוחו בניהול ההליך</u>

א. ויתור על הוצאות לנוכח מחדלים דיוניים של המדינה בשלבים קודמים בתיק.

ב. הסכמה לאורכות, דחיות דיונים וכו' שהתבקשו ע"י המדינה.

<u>פגמים בהתנהלות המדינה במסגרת ההליך</u>

א. התמשכות וסרבול ההליך בשל התנהלות גורמי המדינה.

ב. עובדות חדשות שהתגלו רק בשלב מאוחר של ההליך בשל התנהלות גורמי המדינה.

<u>תביעה יזומה לעומת תיק הגנה</u>

מוסכם שאין לקבוע מדיניות שונה בהליכים בהם המדינה היא יוזמת ההליך.

[17] סעיף 16 להנחיית פרקליט המדינה 16.7 הגשת תביעה שכנגד ומתן הודעה לצד שלישי עלי ידי המדינה.

מצבו הכלכלי של האזרח

א. התחשבות באזרח מקום בו הוכח מצב כלכלי קשה שלו.[18]

ב. שיקולי גבייה ועלויות הטיפול בחוב אבוד.

16. מובן שבדרך לקבלת החלטה בתיק הספציפי השיקולים לקולה ייבחנו מול השיקולים לחומרה שיפורטו בפרק הבא.

שיקולים לדרוש הוצאות מוגברות

17. המדינה תנהג ריסון בעתירה להוצאות מוגברות, ותנהג כך רק במקרים קיצוניים ומקוממים. ניתן להצביע על השיקולים הרלבנטיים הבאים כעשויים להצדיק דרישת הוצאות מוגברות -

18. מטבע הדברים, השיקולים לדרישת הוצאות מוגברות הם בעיקרם בגדר תמונת ראי של השיקולים לקולה שנזכרו בפרק הקודם:

- שימוש לרעה בהליכי משפט;
- כאשר ההליך היה הליך סרק והעדר ההצדקה לו הייתה צריכה להיות ברורה לאזרח;
- פגמים בהתנהלות האזרח ובאי כוחו במסגרת ההליך המשפטי;
- ניסיון עבר דומה עם אותו אזרח.

נרחיב מעט ונדגים לגבי השיקולים שלעיל:

שימוש לרעה בהליכי משפט

א. במיוחד כאשר ברור שההליך נועד לשרת מטרות אחרות מהסעד המבוקש בו.

ב. תקנות סדר הדין האזרחי החדשות מתייחסות בחומרה לשימוש לרעה בהליך השיפוטי, עד כדי מחיקת כתב הטענות.[19]

ג. כך גם בהקשר של הוצאות המשפט:

> **"סבר בית המשפט שבעל דין עשה שימוש לרעה בהליכי משפט ... רשאי הוא לחייבו בהוצאות לטובת הנפגע או לטובת אוצר המדינה ובנסיבות מיוחדות אף את בא כוחו."[20]**

כאשר ההליך היה הליך סרק והעדר ההצדקה לו הייתה צריכה להיות ברורה לאזרח

א. כאשר במענה לפניות קודמות של האזרח הועמד על המצב העובדתי והמשפטי, ובכל זאת הוגש ההליך.

ב. במיוחד כאשר העניין כבר הוכרע בעבר בבית משפט, והדבר היה ידוע לאזרח.

---

[18] לצורך גיבוש העמדה בשאלת מצבו הסוציו- אקונומי של העותר ניתן להתחשב, בין היתר, בקריטריונים הבאים: האם העותר קיבל סיוע משפטי; האם העותר אינו מיוצג; והאם העותר קיבל פטור מאגרה והפקדת או הפחתת עירבון, ובנתונים העולים מהתיק.

[19] תקנות 4 ו- 42 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018.

[20] שם, תקנה 151(ג).

ג. כאשר הוצע לאזרח לחזור בו בשלב מוקדם והוא התעקש להמשיך בהליך.

ד. גם לשיקול זה בסיס מוצק בתקנות סדר הדין החדשות. התנהלות בעלי הדין מהווה שיקול חשוב בתקנות החדשות, גם מקום בו אינה עולה כדי שימוש לרעה בהליך השיפוטי.[21]

פגמים בהתנהלות האזרח ובאי כוחו במסגרת ההליך המשפטי

א. התמשכות וסרבול ההליך בשל התנהלות האזרח ובאי כוחו.

ב. העלאת טענות עובדתיות ומשפטיות מופרכות בעליל.

ג. אי גילוי כל העובדות.

ד. שימוש בלשון בוטה ולא ראויה במסגרת ההליך.

ה. התנהגות שאינה אתית או בלתי קולגיאלית מצד האזרח ובאי כוחו.

ניסיון עבר דומה עם אותו אזרח

א. כאשר ההתנהלות הבעייתית של האזרח מוכרת מהליכים קודמים שניהל (יובהר כי עצם הניהול של מספר הליכים על ידי אותו אזרח אינו מהווה כשלעצמו טעם לפסיקת הוצאות מוגברות)

ב. מובן שבדרך לקבלת החלטה בתיק הספציפי השיקולים לחומרא ייבחנו מול השיקולים לקולא שפורטו בפרק הקודם.

כימות הוצאות המדינה

19. בפרק זה נפריד בין:

- הוצאות משפט במובן הצר;
- שכר טרחת עו"ד.

לעניין הוצאות המשפט במובן הצר

א. קל יותר לעמוד על השבת הוצאות שהמדינה הוציאה בפועל בתשלום לצדדים שלישיים.

ב. נדרשת הוכחה באמצעות קבלות ועל כן ככל שישנן הוצאות בעין על הפרקליט להצטייד בהן לצורך בקשה לפסיקת הוצאות אלה.

ג. נדרש יחס סביר בין העלות שהושקעה לבין שווי התיק.

[21] שם שם, תקנות 151(א), 153(ג) ו- 156.

לעניין שכר טרחת עורך דין

א. כאמור, הכלל הוא שאין לפסוק פחות משכר הטרחה לפי התעריף המינימלי המומלץ של לשכת עורכי הדין ועל כן זהו התעריף שעל בסיסו יטען הפרקליט.[22]

ב. אחד השיקולים בהקשר זה הוא הנוחות הדיונית והחיסכון בעלויות – התבססות על תעריפון קיים בדין תחסוך את הצורך להוכיח בראיות את עלות הפרקליט על ההתדיינויות האפשריות סביב השאלה.

ג. תעריף זה יהווה נקודת מוצא. כך למשל בתיק בו הושקעה רבה בשל מורכבותו או מספר הדיונים ניתן יהיה לעתור להוצאות שהן מכפלה של שכר הטרחה שבתעריף.

בברכה,

אורית קוטב

המשנה לפרקליט המדינה (עניינים אזרחיים)

[22] תקנה 153(א) וראו לעיל ה"ש 14.

מ ד י נ ת י ש ר א ל
משרד המשפטים
המשנה לפרקליט המדינה
(עניינים אזרחיים)

נספח א' כללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי המומלץ), התש"ס-2000

כללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי המומלץ), תש"ס-2000*

בתוקף סמכותה לפי סעיפים 81 ו-109 לחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961 (להלן - החוק), מתקינה המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין כללים אלה:

הגדרות

1. בכללים אלה –

"ישיבה נוספת" - כל ישיבה שלאחר שתי הישיבות הראשונות, זולת אם נאמר אחרת בכללים אלה;

"התעריף" - התעריף הנתון בתוספת;

"שכר" - תמורה לשירות של עורך דין בכסף;

"שכר מינימלי מומלץ" או "שכר מינימלי" - השכר הנקוב בתעריף, בצירוף סכום השווה למס ערך מוסף המגיע בעד מתן השירות בענין הנדון;

"תביעה" - לרבות הגנה, התנגדות לתביעה או כל בקשה אחרת;

"מס ערך מוסף" - כמשמעותו בחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1976.

תעריף מינימלי מומלץ

2. התעריף כאמור בסעיף 81 לחוק הוא בבחינת המלצה לחברי הלשכה שאינה מחייבת.

הצמדה כללים תשס"ו-2005

3. (א) הסכומים הקבועים בתעריף ישתנו ב-1 בינואר של כל שנה (להלן – יום השינוי) לפי שיעור השינוי של המדד החדש לעומת המדד היסודי.

(ב) סכום שהשתנה כאמור, יעוגל לשקל החדש השלם הקרוב וסכום של מחצית השקל יעוגל כלפי מעלה.

(ג) המנהל הכללי של לשכת עורכי הדין יפרסם בהודעה ברשומות את נוסח התוספת כפי שהשתנה עקב האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב).

(ד) בסעיף זה –

"המדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"המדד החדש" – המדד שפורסם לאחרונה לפני יום השינוי;

"המדד היסודי" – המדד שפורסם לאחרונה לפני יום השינוי הקודם, ולענין יום השינוי הראשון שלאחר תחילתם של כללים אלה – המדד שפורסם בחודש דצמבר 2004.

ביטול

4. כללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי), תשל"ז-1977 - בטלים.

תחילה

5. תחילתו של פרט 9.א(2)(ב) ו-ב(2)(ב) בתוספת, 30 ימים מיום פרסומם של כללים אלה.

(סעיף 1)

השכר המינימלי המומלץ

השירות	(באחוזים או בשקלים חדשים)

מ ד י נ ת י ש ר א ל
משרד המשפטים
המשנה לפרקליט המדינה
(עניינים אזרחיים)

1. תביעות כספיות לבתי משפט על כל דרגותיהם (כולל בית משפט שלום, בית משפט מחוזי וטריבונלים אחרים)

א. תביעות כספיות בשקלים חדשים (להלן – ש"ח)

(1) עד 26,504 ש"ח מ-797 ש"ח	15% מסכום התביעה ולא פחות
(2) עולה על 26,504 ש"ח ואינה עולה על 107,744 ש"ח 10% מסכום התביעה אך לא פחות מ-3,982 ש"ח	
(3) עולה על 107,744 ש"ח התביעה	10% מ-107,744 ש"ח ועוד 4% מיתרת סכום
(4) עולה על 1,058,802 ש"ח לא פחות מ-49,603 ש"ח	בהתאם למוסכם בין עורך הדין ללקוח, אך
ב. ישיבה נוספת בעניינים כאמור	643 ש"ח

2. תביעות נזיקין ותביעות אזרחיות ששכרן תלוי בתוצאות המשפט (בבית משפט שלום ובבית משפט מחוזי) למעט תביעות לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975

א. תביעות:

(1) עד 162,030 ש"ח שמשלם המוסד לביטוח לאומי	15% מהסכום הנפסק לאחר ניכוי גמלה
(2) עולה על 162,030 ש"ח ועד 405,076 ש"ח שמשלם המוסד לביטוח לאומי	12.5% מהסכום שנפסק לאחר ניכוי גמלה
(3) עולה על 405,076 ש"ח שמשלם המוסד לביטוח לאומי	10% מהסכום שנפסק לאחר ניכוי גמלה
ב. ישיבה נוספת בעניינים כאמור	643 ש"ח

3. בבית משפט השלום, בבית משפט מקומי, בבית משפט לתעבורה, בבית משפט למשפחה ובטריבונלים אחרים

א. עניינים אזרחיים:

(1) תביעה להחזרת חזקה, לפינוי או לסילוק יד, לגבי נכסי דלא ניידי, לפי שווי הנכס כשהוא פנוי 2% מערך הנכס ולא פחות מ-5,380 ש"ח

(2) תביעה לפירוק שיתוף במקרקעין – לפי שווי 3%
משווי חלקו של הלקוח במקרקעין לפי המקרקעין כשהם פנויים שוויים ולא פחות מ-5,380 ש"ח

(3) תביעה לפסק דין הצהרתי, לצו מניעה או צו עשה
כמו תביעה כספית

(4) תביעה שנושאה אינו ניתן להערכה בכסף 5,380
ש"ח

(5) תביעה לקצבה חודשית כמו תביעה כספית, כאשר סכום התביעה לצורך חישוב השכר יהיה סכום הקצבה החודשית הנפסק כפול 48 (ארבע שנים)

(6) בקשות לצווים זמניים 1,844 ש"ח

(7) בקשות ביניים אחרות 632 ש"ח

(8) בקשה לקביעת גיל[1] 632 ש"ח

(9) ישיבה נוספת בכל אחד מהעניינים הנ"ל 632
ש"ח

4. בבית המשפט המחוזי:

א. עניינים אזרחיים:

(1) ערעור אזרחי 50% מהשכר שבערכאה הראשונה אך לא פחות מ-5,380 ש"ח

(2) ישיבה נוספת 643 ש"ח

(3) פסק של בורר –

(א) בקשה לאישור, בלי התנגדות בענין נושא הפסק — 1/3 מהשכר בגין תביעה כספית אילו הוגשה

(ב) בקשה לאישור, בהתנגדות — 2/3 מהשכר הנ"ל

(ג) בקשה לביטול — 2/3 מהשכר הנ"ל

(ד) ישיבה נוספת בבית המשפט המחוזי — 643 ש"ח

(4) בקשה לצו קיום צוואה, או לצו ירושה או מינוי מנהל עיזבון, או בקשה משולבת של אלה[2]:

(א) בלי התנגדות — 1.5% מערך העזבון, אך לא פחות מ-3,652 ש"ח

(ב) בהתנגדות — השכר הקבוע בפסקת משנה (א), בתוספת 25%

(ג) ישיבה נוספת בעניין מהעניינים המפורטים לעיל — 643 ש"ח

(5) אפוטרופסות או אימוץ[3]:

(א) בקשה לאימוץ או למינוי אפוטרופוס בלי התנגדות — 3,652 ש"ח

(ב) בקשה כאמור, בהתנגדות — השכר האמור בפסקת משנה (א), בתוספת 25%

(ג) כל בקשה אחרת לפי חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962, או על פי חוק האימוץ, תשמ"א-1981 — 1,844 ש"ח

(ד) ישיבה נוספת בכל אחד מהעניינים הנ"ל — 643 ש"ח

(6) מזונות[4] — כמפורט בפרק תביעות כספיות לעיל

הערה: סכום התביעה לצורך חישוב השכר הוא סכום המזונות הנפסק בתביעה לתקופה של שנה אחת

(7) ערעור מס הכנסה – מסים ארנונות והיטלים, 7.5% מסכום המס השנוי במחלוקת, אך לא

לרבות עררים לפני כל ועדה אחרת שבראשה שופט
פחות מ-1,513 ש"ח

(8) פשיטת רגל, פירוק חברה

(א) ייצוג נושה בכל שלבי הבקשה, למעט בהליכים נגד הנאמן או המפרק
5,380 ש"ח ועוד 7.5% מהסכום שנגבה

(ב) ייצוג חייב או חברה שפירוקה מבוקש 5,380 ש"ח
ועוד 2.5% מסכום תביעות החוב

(ג) ישיבה נוספת בעניין זה 643 ש"ח

ג. עניינים מינהליים:

כללים תשס"ו-2005

(1) עתירה לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים
7,648 ש"ח

(2) ישיבה נוספת 643 ש"ח

5. בבית המשפט העליון:

(1) ערעור אזרחי 50% מהשכר הקבוע לגבי הערכאה
הראשונה, אך לא פחות מ-7,140 ש"ח

(3) בקשה לרשות ערעור אשר הופכת לשמיעת הערעור
כמפורט בפסקה (2)(א) ו-(ב)

ישיבה נוספת בכל אחד מהעניינים הנ"ל 1,408 ש"ח

(4) בבית המשפט הגבוה לצדק –

(א) בעניין צו שחרור לפי סעיף 15(ד)(1) לחוק-יסוד: השפיטה
3,571 ש"ח

(ב) בכל עניין אחר, למעט בעניין צו שחרור, כאמור בפסקת משנה (א)
10,179 ש"ח

6. בבית הדין לעבודה:

(1) תביעה כספית	כמו בתביעות כספיות בבתי משפט
(2) תביעה שאיננה ניתנת להערכה בכסף	כמו סעיף 3א(4)
(3) ערעור לבית הדין הארצי	כמו ערעור לבית המשפט העליון